

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาความเข้าใจในการฟังภาษาไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีสาระสำคัญซึ่งได้เสนอไว้ตามลำดับ ดังนี้

เอกสารตำรา

1. ความหมายของความเข้าใจในการฟัง
2. ความสำคัญของความเข้าใจในการฟัง
3. องค์ประกอบของความเข้าใจในการฟัง
4. ระดับของความเข้าใจในการฟัง
5. เกณฑ์การวัดระดับความเข้าใจในการฟัง
6. การประเมินผลความเข้าใจในการฟัง
7. ความสนใจในการฟังของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

งานวิจัย

1. งานวิจัยในประเทศ
2. งานวิจัยต่างประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการฟัง

1. ความหมายของความเข้าใจในการฟัง

ความเข้าใจในการฟังเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญมากที่สุดทักษะหนึ่งในชีวิตประจำวันตลอดจนในการเรียนของนักเรียน เพราะเป็นส่วนสำคัญของการคิด การพูด ที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ความเข้าใจในการฟังยังเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ต้องใช้ไหวพริบและความคิดริเริ่ม จึงให้นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของความเข้าใจในการฟังไว้ ดังนี้

เฟิร์ล วิลนาทูล (2524) กล่าวว่า "การฟังมิใช่แต่เพียงการได้ยินเท่านั้น แต่หมายถึง ฟังเพื่อที่จะเข้าใจความหมายในสิ่งที่ได้ยินนั้น และสามารถตีความได้ตรงกับผู้พูด"

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2526) กล่าวถึงการฟังว่า "การฟังเป็นขบวนการที่ต่อเนื่องไปจากการได้ยิน เมื่อได้ยินแล้วต้องติดตามเรื่องเพื่อทำความเข้าใจและยังเกี่ยวข้องไปถึงความคิดว่าเชื่อได้แค่ไหน"

สนิท สัตโยภาส (2526) อธิบายว่า "การฟังหมายถึงการที่เราได้ยินเสียงของถ้อยคำ พร้อมทั้งติดตามเรื่องราวที่ได้ยินจนสามารถเกิดความเข้าใจ และสามารถจับใจความสำคัญได้เพื่อนำไปพิจารณาไตร่ตรองในสิ่งที่ได้ยิน"

เอช ซี วิดโดวสัน (H.G. Widdowson, 1981) ได้กล่าวถึงการฟัง สรุปได้ว่าการฟังหมายถึง ความสามารถที่จะเข้าใจว่าประโยคใดประโยคหนึ่งนั้นมีความหมายสัมพันธ์กับประโยคอื่น ๆ ที่พูดไปแล้วอย่างไรและเข้าใจว่าประโยคดังกล่าวมีหน้าที่อย่างไรในการสื่อสาร ซึ่งผู้ฟังจะเลือกจำแต่เฉพาะสิ่งที่สัมพันธ์ หรือตรงกับจุดประสงค์ในการฟังเท่านั้น

สกุาดี นัมคณิสร์น (2533) กล่าวว่า "ความเข้าใจในการฟัง คือ ความสามารถที่จะรู้ความหมายของถ้อยคำ เลือกใช้ความหมายของถ้อยคำที่เหมาะสมกับข้อความ รู้ความหมายในเชิงอุปมาอุปไมยฟังแล้วจับใจความได้ รู้จุดมุ่งหมายของผู้พูดตีความได้และขยายความได้"

ฮอลล์ลiday (Halliday, 1978) ได้ให้ความหมายของความเข้าใจในการฟัง สรุปได้ว่าความเข้าใจในการฟังเป็นการฟังคำพูดหรือเสียง อย่างมีจุดมุ่งหมาย

แมรี ฟินอคเชียโร (Mary Finocchiaro, 1989) ได้กล่าวว่า "ความเข้าใจในการฟัง คือ การถอดความภาษาและตีความหมายของข้อมูลโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยผู้ฟังต้องตั้งใจฟังและจดจำสิ่งที่ได้ฟัง"

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าความเข้าใจในการฟังหมายถึง ความสามารถที่จะเข้าใจความหมาย แยกแยะสิ่งที่ได้ฟังได้ ตลอดจนเข้าใจความมุ่งหมายตรงตาม ที่ผู้พูดต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญของความเข้าใจในการฟัง

ความเข้าใจในการฟัง เป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการฟังที่มีความสำคัญยิ่ง ทั้งในด้านการศึกษาและการดำรงชีวิต เพราะสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในปัจจุบันทำให้ต้อง รู้จักเลือกและรับฟังสิ่งที่มีประโยชน์สามารถหาความเข้าใจในการฟังก่อนที่จะสื่อสารออกไป ดังที่ สุวรรณ เกรียงไกรเพชร (2520) กล่าวว่า การฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมิสิ่งดังต่อไปนี้

1. มีสมาธิ ถ้าไม่มีสมาธิ ก็จะทำให้เข้าใจเรื่องไม่ตลอด ไม่ติดต่อกัน และ อาจจะเลยข้อความสำคัญไป ถ้าฝึกฟังอย่างมีสมาธิแล้ว จะทำให้เข้าใจเรื่องที่ฟังได้ง่ายขึ้น
2. มีการใช้ความคิดในขณะที่ฟังจะทำให้เข้าใจและติดตามเรื่องในลำดับต่อไปได้
3. มีความจำดี เพราะการฟังนั้นย้อนทบทวนไม่ได้

นพดล จันทร์เพ็ญ (2531) ได้จัดแบ่งความสำคัญของการฟังที่มีความเข้าใจนั้น
ก่อนให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้เป็นคนรอบรู้ อันเป็นการส่งเสริมโยมยา
2. ผู้ฟังมากจะได้นแนวความคิด ความรู้ ไปสัมพันธ์หรือไปใช้ในการพูดและเขียน
ได้อีก
3. การฟังอย่างเข้าใจทำให้เกิดความสุขในชีวิตประจำวัน

ดังนั้นการรับฟังข่าวสารใด ๆ จึงจำเป็นต้องมีทักษะความเข้าใจในการฟัง และ
จำเป็นต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ดังที่ โจเซฟ เบรนตัน แครอล (Joseph Brandan Carrol,
1982) กล่าวไว้ว่า "ความเข้าใจในการฟังเป็นสิ่งจำเป็นและได้รับการยอมรับว่ามีประโยชน์มาก
จึงจำเป็นต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา"

3. องค์ประกอบของความเข้าใจในการฟัง

การที่ผู้ฟังมีความสามารถทางความเข้าใจในการฟังมากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับ
องค์ประกอบสำคัญหลายประการ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

สัทิตี ดังทวี (2529) ได้กล่าวถึง ธรรมชาติของการฟังโดยทั่วไปแล้ว
มีองค์ประกอบดังนี้

1. การได้ยิน (Hearing) เป็นขั้นของการฟังที่มนุษย์สามารถทำได้ง่าย
โดยรับฟังเสียงได้ แม้จะเป็น เรื่องที่ไม่เคยได้ยินมาก่อนก็ตาม
2. การฟังความสนใจ (Concentration) เมื่อผู้ฟังได้ยินเสียงพูด ก็ฟัง
ความสนใจไปยังเสียงที่ได้ยินนั้น
3. การเข้าใจ (Comprehension) ขั้นนี้ผู้ฟังจะต้องรู้จักภาษาหรือคุ้นเคยกับ
ภาษาของผู้พูดเป็นอย่างดีเสียก่อน จึงเกิดความเข้าใจ ขณะเดียวกัน ถึงแม้ผู้พูดพูดภาษาเดียวกัน
กับผู้ฟังก็ตาม แต่การส่งสารด้วยการพูดมีอุปสรรค หรือไม่เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ของการสื่อสาร

ตามที่ตกลงกันไว้ ก็ไม่สามารถเข้าใจได้ตรงกันอย่างครบถ้วน ยิ่งถ้าผู้พูดพูดภาษาอื่นที่ผู้ฟังไม่เคยรู้จักมาก่อน ก็ยิ่งสื่อความหมายกันไม่ได้เลย

แฮรี่ เอ กรีน และวอลเตอร์ ที เพตตี (Harry A. Green and Walter T. Petty, 1971) กล่าวถึงองค์ประกอบของการฟังเพื่อความเข้าใจเป็นทักษะที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1. การได้ยิน (Hearing) เป็นกระบวนการที่หูของผู้ฟังรับรู้เสียง
2. การฟัง (Listening) เป็นกระบวนการที่ผู้ฟังเริ่มให้ความสนใจกับองค์ประกอบของเสียง และจัดจำองค์ประกอบเหล่านั้นเข้าด้วยกันอย่างมีลำดับ มีความหมาย
3. การตีความ (Auding) เป็นกระบวนการให้ความหมายของสิ่งที่ได้ยินอย่างเข้าใจ

จัด มอริส (Jud Morris, 1971) ได้แสดงความเห็นไว้ว่าความเข้าใจในการฟังจะมีประสิทธิภาพได้ ถ้าผู้ฟังลงสิ่งๆ ที่ทำให้องค์ประกอบในการฟังอย่างมีประสิทธิภาพลดน้อยลงได้แก่

1. การคิดหาความหมายโดยขาดความรู้ทางภาษา
2. การรีบประเมินข้อมูลที่ฟังก่อนเข้าใจในข้อมูลนั้น
3. การขาดความสนใจในเรื่องที่ฟังหรือฟังเฉพาะสิ่งที่คิดไว้
4. การสรุปหรือโยงเรื่องโดยใช้ความคิดส่วนตัวเพิ่มเติมข้อมูล

จูเลียน เดกิน (Julian Dakin, 1973) ได้วิเคราะห์ถึงองค์ประกอบของการฟังที่ทำให้เกิดความเข้าใจต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การมีวัตถุประสงค์เฉพาะในการฟัง เช่น ฟังเพื่อได้สาระสนเทศ ฟังเพื่อการศึกษา ฟังเพื่อหย่อนอารมณ์ หรือฟังเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
2. การอยู่ในสภาพการที่ดีเอื้ออำนวยต่อการฟัง เช่น เสียงรบกวนน้อย ห้องสำหรับฟังข้อมูล และตำแหน่งที่นั่งเหมาะสม

3. การฟังอย่างวิเคราะห์วิจารณ์ มีความตั้งใจในการฟัง และไม่เกิดอคติในสิ่งที่ฟัง
4. การนำความรู้ทางภาษาไปประกอบกับความรู้ทั่วไปมาสัมพันธ์กันกับเนื้อหาที่ได้อ่าน
5. การฝึกฝนและค้นคว้าวิธีการฟังที่เพิ่มพูนความเข้าใจเสมอ ผู้ฟังสามารถฝึกฝนได้จากแหล่งความรู้หลายประการ เช่น การฟังข่าวสารวิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

จอห์น ดี แสตมเมอร์ (John D. Stammer, 1977) ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบของความเข้าใจในการฟัง สรุปได้ว่า ส่วนประกอบของการฟังมี 3 ประการ คือ การได้ยิน การฟัง และประสบการณ์ การได้ยินเป็นการฟังอย่างไม่ตั้งใจ บางครั้งไม่มีความหมายใด ๆ การฟังเป็นการฟังอย่างตั้งใจสามารถที่จะขบออกความหมายของสิ่งที่ได้ยินนั้นได้ ส่วนการฟังที่มีประสบการณ์เป็นการฟังเพื่อความเข้าใจ ซึ่งผู้ฟังต้องมีความรู้หรือประสบการณ์มาช่วย

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ (Wilga M. Revers, 1980) ได้แสดงทรรศนะว่า องค์ประกอบของการฟังที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจสิ่งที่ได้ยินสรุปได้ 3 ประการ ดังนี้

1. ตัวชี้แนวทางภาษาศาสตร์ หมายถึงสิ่งที่ผู้ฟังรับรู้ด้วยหูแล้วเรียบเรียงออกมาเป็นคำพูด
2. ความสัมพันธ์ในการพูดที่มีผลต่อการรับฟังของผู้ฟัง คือความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ผู้ฟังได้ยิน สิ่งที่ถูกพูดออกมา และสิ่งที่ผู้ฟังคาดว่าจะได้ยินต่อไป
3. ความเข้าใจในสารของผู้ฟัง ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้ฟัง เนื่องจากข้อความที่เหมือนกันอาจมีความหมายต่างกันได้

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าองค์ประกอบของความเข้าใจในการฟังเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยผู้ฟังเข้าใจจุดประสงค์ของการสื่อความหมายของภาษาที่ฟังได้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความรู้ ประสบการณ์ ภูมิภาว และเจตคติทางภาษาของผู้ฟัง

4. ระดับของความเข้าใจในการฟัง

คนส่วนใหญ่มักคิดว่าความเข้าใจในการฟังอาจใช้เพียงความตั้งใจอย่างเดียวเพียงพอแล้ว แต่ที่จริงการฟังมีความซับซ้อนยิ่งไปกว่านั้น และการจะอธิบายถึงระดับความเข้าใจในการฟังโดยตรงนั้นยังไม่สามารถอธิบายได้อย่างชัดเจนแต่เนื่องจากความเข้าใจในการฟังเป็นทักษะหนึ่งของการฟังจึงได้มีนักการศึกษาเสนอแนวคิดความเข้าใจในการฟัง และระดับความเข้าใจในการฟัง มีสารดังต่อไปนี้

4.1 ความเข้าใจในการฟัง

ในการฟังข้อความหนึ่งข้อความใด ผู้ฟังจะต้องเข้าใจสิ่งที่ได้ฟังจึงจะทำการฟังนั้นมีประสิทธิภาพ ดังที่ผู้รู้ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจในการฟัง ดังนี้

สุนันทา มั่นเศกวิทย์ (2526) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ทางการศึกษาของ Bloom ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการจัดลำดับขั้นของความเข้าใจในการฟังได้เป็นอย่างดีตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ คือ

ขั้นที่ 1 มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนไปแล้ว เช่น รู้คําจำกัดความ และรู้ชื่อเท็จจริงเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

ขั้นที่ 2 มีความเข้าใจในเรื่องที่เรียนไปแล้ว โดยการบอก หรือเล่าเรื่องด้วยการใช้คำพูดของตนเอง

ขั้นที่ 3 สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 4 สามารถบอกองค์ประกอบย่อยของความคิดรวบยอด และรู้ว่า

ความคิดรวบยอดย่อย ๆ เหล่านี้เกี่ยวข้องกับหรือไม่

ขั้นที่ 5 สามารถนำความรู้ที่เรียนมาสร้างสถานการณ์ใหม่

ขั้นที่ 6 สามารถประเมินผลความรู้ที่ได้เรียนมาโดยวิธีการใช้ความรู้เดิมมา

ช่วยตัดสินใจ

แอนน์ แอนน์เดอสัน และโทนี่ ลันท์ (Ann Anderson and Tony Lynch, 1988) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ผู้ฟังเข้าใจข้อความเพียงบางส่วนหรือไม่ เข้าใจข้อความที่ฟังทั้งหมดสรุปสาเหตุเหล่านั้นได้แก่

1. ผู้ฟังอาจจะได้ยินไม่ชัดเจนเนื่องจากมีเสียงรบกวน หรือผู้ฟังไม่คุ้นเคยกับสำเนียงภาษาของผู้พูด กล่าวคือ ผู้ฟังเพียงแต่ "ได้ยินเสียง" แต่ไม่เข้าใจข้อความที่ได้ยินจึงไม่เข้าใจว่าผู้พูดหมายถึงอะไร
2. ผู้ฟังมีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ทางภาษา ปัญหาที่เกิดขึ้นเสมือนในกรณีที่ผู้ฟังขาดความรู้ทางภาษา เขาจะได้ยินถ้อยคำชัดเจน แต่ไม่สามารถเข้าใจความหมายที่ประโยค เพราะขาดความรู้ด้านโครงสร้างภาษาและความหมายของถ้อยคำนั้น ๆ
3. ผู้ฟังได้ยินชัดเจนและเข้าใจข้อความ แต่ขาดการเอาใจใส่การฟังอย่างต่อเนื่อง ทำให้การเข้าใจไม่สมบูรณ์ เช่น ระหว่างการฟัง ผู้ฟังนึกถึงเรื่องอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ฟัง เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ความเข้าใจในการฟังจะต้องมีจุดมุ่งหมายในการฟัง เพราะการฟังเป็นจะต้องเข้าใจความหมาย เกิดความเข้าใจและคิดหาเหตุผล สามารถแยกข้อเท็จจริง และนำไปใช้ประโยชน์ได้

4.2 ระดับความเข้าใจในการฟัง

ซิดา โมสิกรัตน์ (2532) ได้จัดแบ่งระดับการฟังของมนุษย์ไว้ดังนี้

1. ชั้นได้ยิน (Hearing) เป็นขั้นต้นของการฟังซึ่งมนุษย์สามารถกระทำได้ง่าย โดยรับฟังเสียงได้ แม้จะเป็นเรื่องที่ไม่เคยได้ยินมาก่อนก็รับฟังได้
2. ชั้นแยก (Matching) เป็นขั้นของการแยกเสียงแยกพยางค์ โดยใช้ความสามารถของของผู้ฟังจับเทียบ เข้าคู่ หรือเทียบเคียงเสียงที่ได้ยินว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกัน
3. ชั้นยอมรับ (Accepting) เป็นขั้นลำดับต่อมาจากชั้นแยก ซึ่งผู้ฟังอาจยอมรับหรือปฏิเสธว่าข้อความที่ได้ยินว่า สื่อความหมายในภาษาได้หรือไม่

4. **ขั้นตีความ (Interpreting)** เป็นขั้นที่ผู้ฟังแปลความหมาย หรือตีความหมายของประโยค หรือสิ่งที่ได้ยินได้ฟัง

5. **ขั้นเข้าใจ (Understanding)** เป็นขั้นการฟังซึ่งผู้ฟังสามารถ เข้าใจความหมายของใจความสำคัญของผู้พูดได้อย่างถ่องแท้

6. **ขั้นเชื่อ (Believing)** เป็นขั้นที่ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ฟังที่จะตัดสินว่าประโยคหรือสิ่งที่ได้ยินมานั้นมีความจริงเพียงใด เชื่อถือได้อย่างไร และยอมรับได้หรือไม่ ความเข้าใจในการฟังสารอย่างมีประสิทธิภาพจนทำให้ได้รับประสิทธิผล ความเข้าใจในการฟังเป็นอย่างดี คือ ฟังแล้วจับประเด็น เรื่องได้ ตีความสารได้ ประเมินคุณค่าสาร ได้ และสามารถจดบันทึกสาระสำคัญของเรื่องที่ฟังได้ด้วย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ฟังอย่างเข้าใจ

ผู้ฟังจะต้องเข้าใจเรื่องราวติดต่อกันโดยตลอด แล้วจับประเด็นสำคัญ ำให้ได้ผู้ฟังจึงต้องมีสมาธิในการฟัง และสามารถแยกแยะได้ว่าข้อความใดเป็นใจความสำคัญ และ ข้อความใดเป็นผลความ ถ้าผู้ฟังเข้าใจเรื่องราวตลอดแล้ว ผู้ฟังย่อมจดจำเรื่องที่ฟัง และสามารถ ถ่ายทอดให้คนอื่นฟังต่อไปได้ด้วย

2. ฟังแล้วจับประเด็นได้

ในการฟังแต่ละครั้ง ผู้ฟังต้องจับประเด็นของเรื่องที่ฟังได้กล่าวคือ รู้ว่าผู้พูดต้องการสื่อสารอะไรเป็นสำคัญแก่ผู้ฟัง นอกจากนี้ผู้ฟังควรรู้จักจับประเด็นจากบริบทซึ่ง ขยายประเด็นสำคัญแล้วควรสรุปเรื่องที่ฟังโดยสังเขป จดบันทึกสั้น ๆ หรือจดเรียบเรียงเรื่องราว ย่อ ๆ ไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป

3. ฟังแล้วสามารถวิเคราะห์ได้

ผู้ฟังควรพิจารณาแยกใจความที่ฟังให้ได้ว่าข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อความใดเป็นข้อคิดเห็นของผู้พูดและเรื่องราวที่ฟังมีอะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล นอกจากนี้ ผู้ฟังควรสังเกตแล้ววิเคราะห์กิริยาท่าทาง ซึ่งผู้พูดใช้สื่ออารมณ์ประกอบเนื้อความที่พูดด้วยว่า ผู้พูดใช้กระแสรสเสียง แววดา ท่าทางการเคลื่อนไหว อากัปกิริยาต่าง ๆ สัมพันธ์กับคำพูดอย่างไร และเป็นส่วนที่เสริมข้อความที่พูดอย่างไร

4. ฟังแล้วตีความได้

การฟัง บางครั้งผู้พูดสื่อสารที่ตีความหมายไม่ตรงตามตัวอักษร เช่น ผู้พูดใช้คำที่มีความหมายลึกซึ้ง หรือกล่าวเป็นโวหาร สุภาพดี คำฟังเพี้ยนหรือยืมกรอกลง ๗ สิ่งเหล่านี้ผู้ฟังต้องตีความโดยทาคความเข้าใจว่า ผู้พูดแฝงสารใดไว้

5. ฟังแล้วสามารถประเมินคุณค่าได้

ผู้ฟังที่มีทักษะการฟังในระดับสูงจะสามารถบอกได้ว่าสิ่งที่ฟังนั้นดีหรือไม่ดีโดยใช่เหตุผล หรือความคิดเห็นตัดสิน การประเมินค่าสิ่งที่ได้ฟังเป็นแนวทางที่ทาให้ผู้ฟังนำสิ่งที่ดีจากการฟังไปใช้ประโยชน์สำหรับตน เช่น เป็นประโยชน์ในด้านความรู้ หรือนำเป็นข้อเตือนสติตัวเอง หรือข้อความรู้ หรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน เป็นต้น

6. ฟังแล้วจดบันทึกได้

การฟังเป็นทักษะการสื่อสารที่สัมพันธ์กับทักษะการเขียน นั่นคือเมื่อฟังสิ่งใดแล้วผู้ฟังควรจดบันทึกสาระสำคัญของสารที่ฟัง แนวคิด หรือข้อสังเกตที่ผู้ฟังได้รับจากการฟัง เพื่อช่วยให้จดจำได้ หรือช่วยเตือนความจำ และทาให้ผู้ฟังสามารถใช้ข้อความที่จดบันทึกไว้ได้ในโอกาสภายหลัง

วิลเลียม เอฟ แมคเคย์ (William F. Mackey, 1965) ได้แบ่งระดับการฟังออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. ระดับความจำ (Recognition) หมายถึง การจำหรือจำแนกเสียงในคำและประโยคได้ทันที รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงระหว่างเสียงที่ได้ยินกับภาพที่เห็นได้

2. ระดับความเข้าใจ (Auditory Comprehension) ได้แก่ การเข้าใจรูปคำ และความหมายของคำในประโยคที่ได้ยินจากเทป และองค์ประกอบต่าง ๆ ของภาษาที่รวมกันเป็นข้อความ โดยอาศัยการฝึกฝนต่อไปนี้

2.1 ฝึกโดยใช่แผ่นเสียงหรือเทป

2.2 ฝึกโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น รูปภาพ รูปติดผนัง ฟิล์มสตริป หรือภาพยนตร์ที่มีเสียงในฟิล์ม ซึ่งทาให้ได้เห็นอากัภิริยาของผู้พูด ทาให้เพิ่มความเข้าใจในประโยคที่ได้ยิน

2.3 ฝึกฟังจากบทเรียนที่ได้บันทึกเทปไว้

ริเบคกา เอ็ม วาเลทท์ (Rebecca M. Valette, 1972) ได้แบ่ง
พฤติกรรมกาฟังเป็น 5 ระดับ คือ

1. การรับรู้ (Perception) ผู้ฟังสามารถสังเกตความแตกต่างของ
ภาษาเกี่ยวกับเสียง คำ และระดับเสียงขึ้นลงของข้อความได้
2. การจำ (Recognition) ในระดับนี้ ผู้ฟังจะเข้าใจความหมายของ
และข้อความสั้น ๆ ที่ได้ยินได้
3. การยอมรับความคิด (Reception) ผู้ฟังสามารถเข้าใจคำศัพท์
ประโยค บทความสั้น ๆ
4. ความเข้าใจ (Comprehension) ผู้ฟังสามารถเข้าใจคำอธิบาย
คำตอบรู้จักจับใจความของข้อความที่ได้ยิน แม้จะมีคำที่ไม่รู้ความหมายแทรกอยู่ และสามารถฟัง
ข้อความที่พูดอย่างรวดเร็วได้
5. การวิเคราะห์ (Analysis) ผู้ฟังสามารถเข้าใจและแยกประเภท
ของข้อความที่ฟังได้ว่าเป็นภาษามาตรฐานหรือไม่ ตลอดจนเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และ
ความมุ่งหมายของผู้พูดจากน้ำพักคำที่เน้น และน้ำเสียง สามารถประเมินได้ว่าลักษณะของภาษา
ที่รับฟังอยู่นั้น เหมาะสมหรือไม่ในการสื่อสาร

แดเนียล เจ ทูโกล (Danial J. Tutolo, 1977) แบ่งระดับของ
กาฟังออกได้ 3 ระดับ คือ

1. ระดับได้ยิน (Hearing) คือระดับที่ผู้ฟังได้ยินเสียงและบอกได้ว่าเป็น
เสียงอะไร
2. ระดับจำแนกคำ (Discrimination) คือระดับที่ผู้ฟังจำแนกเสียง
ที่ได้ยินว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
3. ระดับความเข้าใจ (Comprehension) แบ่งเป็น 3 ชั้น คือ
 - 3.1 ระดับฟังคำ (Literal Comprehension) เป็นระดับที่
ผู้ฟังสามารถที่จะจำหรือกล่าวทบทวนสิ่งที่เป็นใจความสำคัญของเรื่องได้

3.2 ระดับตีความหมาย (Interpretation) เป็นระดับที่ผู้ฟังมีความเข้าใจเรื่องที่ฟัง และสามารถสรุปความ ตีความเรื่องที่ฟังได้จากเรื่องที่ฟังนั้น

3.3 ระดับมีวิจรกิจญาณ (Critical Listening) เป็นระดับที่ผู้ฟังเกิดความเข้าใจเรื่องที่ฟังอย่างถ่องแท้ และสามารถประเมินค่าหรือตัดสินใจเรื่องที่ฟังได้อย่างมีเหตุผล สามารถแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นและบอกจุดมุ่งหมายของเรื่องที่ฟังได้

จอห์น ฮิกกินส์ (John Higging, 1978) ได้แบ่งระดับการฟังออกเป็น 6 ชั้น สรุปได้ ดังนี้

1. ชั้นรับรู้ (Perceive Boundaries) ในขั้นนี้ผู้ฟังจะบอกได้ว่ากำลังได้ยินเสียงเป็นข้อความ
2. ชั้นบันทึกความจำระยะสั้น (Hold in Short Term Memory) ผู้ฟังจะจดจำหน่วยเสียงที่ได้ยินเหล่านั้นไว้โดยยังไม่ทราบความหมาย
3. ชั้นเข้าใจความหมายของคำ (Attach Lexical Meaning) ผู้ฟังจะจำแนกหน่วยเสียงที่ได้ยินและทราบความหมายของคำแต่ละคำที่ได้ยิน
4. ชั้นเข้าใจความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ (Perceive Grammar Relationship) ผู้ฟังจะวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษาของหน่วยเสียงที่ได้ยินและเข้าใจความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ ว่าคำใดทำหน้าที่อย่างไรในประโยค การเห็นเสียง การยกระดับเสียงในประโยค
5. ชั้นอ้างอิง (Perceive Reference) ผู้ฟังจะหาโครงสร้างทางภาษาของเสียงที่ได้ยินมาสัมพันธ์กับความรู้และประสบการณ์เดิม (Previous Experience) ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่ฟัง
6. ชั้นสรุปความหมาย (Make Inference) ผู้ฟังจะวินิจฉัยความหมายและทำความเข้าใจข้อความที่ได้ยินทั้งหมดแล้วจดจำความหมายนั้น ๆ ไว้ เพื่อประโยชน์ในการฟังขั้นต่อไป

กล่าวได้ว่า ผู้ฟังแต่ละคนจะมีพฤติกรรมการความเข้าใจในการฟังที่แตกต่างกัน บางคนรู้จักเพียงแต่ฟังและเข้าใจเรื่องที่ฟังเท่านั้น แต่บางคนมีประสิทธิภาพในการฟังขั้นสูงถึงขั้น ประเมินค่า และวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังได้อย่างละเอียดลออ ที่นี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถ ที่จะพัฒนาสมรรถภาพระดับความเข้าใจในการฟังของตนเอง

5. เกณฑ์การวัดระดับความเข้าใจในการฟัง

การฟังที่มีประสิทธิภาพต้องฟังให้เกิดความเข้าใจ เพราะความเข้าใจเป็นทักษะหนึ่ง ทางภาษาจึงจำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดระดับความเข้าใจในการฟัง โดยอาศัยเกณฑ์ การวัดทักษะการสื่อสารการแสดงออกทางภาษา ซึ่งโจเซฟ เบรนดัน แครโรล (Joseph Brendan Carroll, 1982) ได้กำหนดเกณฑ์การวัดความสามารถในการแสดงออกทางภาษาของแบบทดสอบว่า ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ในรูปแบบของแบบทดสอบ ดังนี้

1. แบบทดสอบปลายเปิด (Open Ended Tests) ทดสอบโดยให้นักเรียน แสดงความคิดเห็นที่มีความเป็นไปได้และเหมาะสมอย่างเสรี
2. แบบทดสอบปลายปิด (Closed Ended Tests) ทดสอบโดยให้นักเรียน ใช้วิจารณญาณในการคิดหาคำตอบให้เหมาะสมกับบริบทหรือสถานการณ์ อาจเลือกคำตอบจากตัวเลือก ที่กำหนดให้
3. แบบทดสอบจำกัดคำตอบ (Restricted Response Tests) ทดสอบ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นบ้างในลักษณะที่จำกัดคำตอบ

ในการเรียนการสอน การทดสอบผลการเรียนของนักเรียนมีความสำคัญและมีความ จำเป็นมาก ซึ่งอาจใช้รูปแบบของการทดสอบต่าง ๆ กัน กระทรวงศึกษาธิการ (2535) จึงได้ กำหนดระดับผลการเรียนจากคะแนนการทดสอบ ดังนี้

ระดับผลการเรียน	ความหมาย	ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ (โดยประมาณ)
4	ดีมาก	80-100
3	ดี	70-79
2	ปานกลาง	60-69
1	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด	50-59
0	ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ	0-49

จากเกณฑ์การวัดการแสดงออกทางภาษาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น รวมทั้งการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535) ที่ได้กำหนดให้คะแนนระหว่าง 70-79 อยู่ในระดับผลการเรียน 3 หมายถึงระดับผลการเรียนดี ผู้วิจัยจึงตั้งเกณฑ์คะแนนร้อยละ 75 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์วัดระดับความเข้าใจในการฟังของงานวิจัยนี้

6. การประเมินผลความเข้าใจในการฟัง

การฟังเป็นทักษะที่วัดและประเมินผลได้เช่นเดียวกับทักษะอื่น ๆ แต่การประเมินผลประสิทธิภาพของความเข้าใจในการฟังนั้นยังเป็นสิ่งที่จะต้องศึกษากันต่อไปจึงมีนักการศึกษาได้เสนอแนวทางไว้ดังต่อไปนี้

รูชขนิษฐ์ นาคทรรพ (2520) ได้เสนอวิธีการประเมินทักษะการฟังของนักเรียน อาจกระทำได้ คือ

1. ให้นักเรียนฟังบทความหรือบทประพันธ์ซึ่งครูอ่านให้ฟัง แล้วตั้งคำถามให้ตอบ แสดงความเข้าใจเรื่องนั้น
2. ให้ครูหรือใครคนหนึ่งพูดเรื่องราวที่นักเรียนมีประสบการณ์พอที่จะเข้าใจ ครูตั้งคำถามให้ตอบแสดงว่าเข้าใจเรื่องที่พูด
3. ให้ฟังเสียงที่บันทึกไว้ เช่น แถบบันทึกเสียง แต่ถ้าใช้วิธีนี้จะต้องดูให้แน่ใจว่าการบันทึกนั้นดี แจ่มชัดพอที่นักเรียนจะเข้าใจ

ในการวัดและประเมินผลกาฟัง มีข้อควรคำนึงบางประการ ดังนี้

1. ถ้าเป็นการวัดโดยใช้ข้อทดสอบ ข้อทดสอบนั้นควรเป็นชนิดที่นักเรียนตอบเองได้โดยไม่มีอิทธิพลของการเขียนและการอ่านเข้ามาเกี่ยวข้อง มิฉะนั้นจะกลายเป็นการวัดผล การเขียนและการอ่านไปด้วย ทำให้ผู้วัดไม่สามารถทราบได้ว่า การที่นักเรียนตอบผิดไปจะเป็นเพราะขาดทักษะการฟัง หรือการอ่าน การเขียนกันแน่ ครูควรอ่านาที่ฟังทั้งคำถามและตัวเลือก หรือใช้แถบบันทึกเสียง
2. เนื้อหาของเรื่องที่จะนำมาวัดทักษะการฟังขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการสอน เช่น ถ้าต้องการจะวัดว่าหลังจากที่นักเรียนได้ฟังคำอธิบายเรื่องแล้ว และที่ฟังอีกครั้งหนึ่งจะเข้าใจเพียงใด ก็อาจใช้เนื้อหาเดิมได้ แต่ถ้าต้องการจะวัดว่านักเรียนมีทักษะในการฟังเรื่องทั่ว ๆ ไปอย่างไร ก็ควรใช้เนื้อหาที่ไม่เคยได้ยิน ทั้งนี้เพื่อที่จะวัดความสามารถในการฟังตามระดับความสามารถ และชั้นเรียนจริง ๆ โดยที่นักเรียนไม่ได้มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มาก่อน เพราะถ้าหากนักเรียนเคยได้ยินได้ฟังเรื่องนั้นมาแล้วอาจตอบได้ถูกต้องจากการจำมาโดยไม่ต้องฟังในครั้งนี้เลย
3. คำศัพท์ที่นำมาใช้สร้างข้อทดสอบ ควรเป็นคำศัพท์ที่มีความถี่ในการใช้สูง เหมาะกับระดับความสามารถของนักเรียน และใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน
4. ถ้านักเรียนต้องฟังพร้อมกันเป็นกลุ่มใหญ่ ครูจะต้องดูให้แน่ใจว่า นักเรียนทุกคนได้ยินสิ่งที่อ่านหรือพูด
5. ถ้าต้องงใช้ข้อสอบเดียวกันสำหรับนักเรียนหลายกลุ่ม จะต้องระวังไม่ให้ข้อสอบซ้ำไหลไปถึงผู้ที่ยังมิได้เข้าสอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2522) ได้เสนอวิธีการวัดผล

การฟังโดยผู้ฟังสามารถประเมินผลกาฟังของตนเองหรือผู้ฟังอื่น ๆ โดยการตอบคำถามต่อไปนี้

1. ฟังได้ยินชัดเจนหรือไม่
2. ฟังพอรู้เรื่องหรือไม่
3. ฟังแล้วเข้าใจความหมายตรงตามที่ผู้พูดประสงค์หรือไม่
4. ฟังแล้วเก็บใจความสำคัญได้หรือไม่
5. ฟังแล้วได้คำตอบปัญหาที่สงสัยหรือไม่
6. ฟังแล้วรู้สึกถึงคุณค่าของสิ่งที่ได้ฟังหรือไม่
7. ฟังแล้วได้รับความรู้อะไรบ้าง

8. ฟังแล้วได้ความคิดอะไรบ้าง
9. ฟังแล้วทำให้จิตใจหรืออารมณ์เป็นอย่างไร
10. ฟังแล้วเชื่อหรือไม่เพราะเหตุใด
11. ฟังแล้วสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้หรือไม่
12. ฟังได้เนื้อถ้อยกระตังความครบถ้วนหรือไม่
13. ฟังแล้วนำไปใช้ประโยชน์อะไรบ้าง
14. มีสมาธิในการฟังแนวแน่หรือไม่
15. รู้จักสารมกิริยามารยาทในขณะฟังหรือไม่
16. รู้สึกเบื่อ หรือสนใจเรื่องที่ฟัง
17. ฟังแล้วปฏิบัติตามถูกต้องหรือไม่
18. ฟังแล้วประเมินค่าเรื่องที่ฟังได้หรือไม่

วาสนา โกวินยา (2525) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดและประเมินผล

ทักษะการฟัง ซึ่งครูสามารถเลือกใช้ได้ตามจุดประสงค์และความเหมาะสม วิธีที่นิยมใช้กันได้แก่

1. ครูออกคำสั่ง นักเรียนฟัง แล้วปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ
2. นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติในสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ฟัง
3. นักเรียนเขียนตามคำบอก หรือสรุปเรื่องที่ฟัง
4. นักเรียนฟัง และตอบแบบทดสอบประเภทต่าง ๆ ได้แก่

4.1 พุดหรือเขียนตอบสั้น ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่ได้ฟัง

4.2 ตอบแบบทดสอบปรนัย คือ แบบถูก-ผิด แบบจัดคู่ แบบเลือกตอบ

และแบบเติมคำ

4.3 ตอบแบบทดสอบอัตนัย เช่น การเขียนเรียงความ ข้อความเกี่ยวกับ

สิ่งที่ได้ฟัง

สนิท ตั้งทวี (2531) ได้เสนอการวัดเพื่อประเมินผลกาฟัง ดังนี้

1. การใช้ข้อทดสอบการฟังที่เตรียมไว้ ข้อสอบชุดนี้ควรจะต้องมีความเป็นมาตรฐานเพียงพออาจจะมีลักษณะดังนี้

- 1.1 ทดสอบปากเปล่าเป็นข้อ ๆ
- 1.2 ทดสอบข้อเขียนเป็นข้อ ๆ
- 1.3 ให้สรุปความ หรือย่อความด้วยปากเปล่า หรือเป็นข้อเขียน
- 1.4 ให้แสดงความคิดเห็นด้วยวาจา หรือเป็นลายลักษณ์อักษร
- 1.5 ให้เลือกข้อที่ถูกต้อง ซึ่งอาจจะต้องใช้วิธีการให้ตอบหรือเป็น

ข้อเขียน

2. ให้ได้แสดงออกในสถานการณ์สมมุติ หรือสถานการณ์จริง เช่น การฟังวิทยุ โทรทัศน์ การฟังปาฐกถา และคำบรรยายนอกสถานที่ เป็นต้น

3. ให้จัดกิจกรรมที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนเข้าใจเรื่องการฟังดีแล้ว

4. ให้บันทึกข้อความเกี่ยวกับข้อปฏิบัติ หรือเกณฑ์ของการฟังที่ดีลงในสมุด แล้วครูตรวจสมุดบันทึกข้อความนั้น

ชวาล แพร์ตกุล (2520) ได้อธิบายลักษณะของความเข้าใจทางภาษา สามารถแสดงออกด้วยพฤติกรรม 3 ประการ คือ

1. การแปลความ (Translation) หมายถึงการแปลเรื่องราวหรือข้อความเดิมให้ออกมาเป็นคำใหม่ ภาษาใหม่ ภาษาใหญ่ หรือแบบใหม่

2. การตีความ (Interpretation) คือ การเก็บความเดิมมา บันทึกใหม่ เรียบเรียงใหม่ เป็นการมองเรื่องราวเดิมในแง่ใหม่ ค้นหาและเปรียบเทียบถึงความสำคัญ และความสัมพันธ์ของส่วนย่อยเป็นข้อสรุปได้

3. การขยายความ (Extrapolation) คือการขยายความคิดให้ลึกกว้าง และไกลกว่าข้อเท็จจริงที่ประจักษ์อยู่ในเรื่องนั้น ๆ

- เจ ดี วิลคินส์ (J.D. Wilkins อ้างถึงใน วัจจรา วงศ์โสธร 2524) ได้เสนอระดับการประเมินทักษะการฟังตามความสามารถของผู้ใช้ภาษาไว้ 7 ระดับ ดังนี้
- ระดับที่ 1 นักเรียนทราบแต่เพียงข้อความที่ได้ยิน โดยไม่เข้าใจว่าสิ่งที่ได้ยินเกี่ยวข้องกับอะไร อาจพอทราบคำเดี่ยว ๆ ที่ได้ยิน โดยที่ผู้พูดกล่าวซ้ำ ๆ
- ระดับที่ 2 เมื่อมีผู้มาพูดด้วยตัวต่อตัวอย่างช้า ๆ และมีการกล่าวซ้ำก็พอจะเข้าใจว่าข้อความที่ได้ยินเกี่ยวข้องกับอะไร แต่ไม่เข้าใจข้อความต่อเนื่องทั้งหมด อาจจะเข้าใจบางข้อความที่ง่าย ๆ ที่พอจะเข้าใจ
- ระดับที่ 3 เมื่อมีผู้มาพูดด้วยตัวต่อตัวอย่างช้า ๆ และมีการกล่าวซ้ำ ก็พอจะเข้าใจว่าพูดเกี่ยวกับอะไร เมื่อมีผู้พูดตอบคำถามที่ตนเป็นผู้ถาม พอที่จะบอกได้ว่า บทสนทนาของเจ้าของภาษา นั้นเกี่ยวข้องกับอะไร แต่จะฟังผิดบ่อยครั้งถ้าไม่เห็นตัวผู้พูด เช่น ฟังวิทยุ และโทรทัศน์
- ระดับที่ 4 เมื่อฟังอย่างตั้งใจก็จะสามารถเข้าใจข้อความที่มีผู้มาพูดอย่างชัดเจนโดยไม่ใช้ศัพท์สแลง (Slang) ยังต้องให้ผู้พูดกล่าวซ้ำบางตอน และยังไม่เข้าใจจนรายละเอียดบางตอน แต่พอที่จะหาเพื่อความตอนอื่น ๆ มาปะติดปะต่อกันเพื่อช่วยให้เข้าใจ
- ระดับที่ 5 มีความสามารถที่จะเข้าใจเจ้าของภาษาพูดในสาขาวิชาที่ตนเรียนทั้ง ๆ ที่การพูดนั้นมิใช่เป็นการพูดตัวต่อตัว พอที่จะเข้าใจเนื้อหาที่สำคัญได้
- ระดับที่ 6 ถ้าฟังด้วยความตั้งใจก็จะสามารถเข้าใจภาษาพูดทุกแบบเหมือนกับเจ้าของภาษาที่มีพื้นภูมิลำเนา (Background) เดียวกัน เช่น ภาษาพูดแบบเร็ว ๆ มีความถี่สูง พูดในเรื่องต่าง ๆ และด้วยลีลาภาษาแบบต่าง ๆ
- ระดับที่ 7 สามารถเข้าใจภาษาพูดทุกลักษณะที่เจ้าของภาษาที่มีพื้นภูมิลำเนาเดียวกันพูด เช่น บทสนทนาเร็ว ๆ มีความถี่และลีลาภาษาต่าง ๆ กัน สามารถเข้าใจความเกือบทั้งหมดที่ได้ยิน โดยข้อความนั้น ๆ เป็นเรื่องที่ตนไม่มีประสบการณ์มาก่อน

รีเบคคา เอ็ม วาเลทท์ และ เรอเน เอส ดิสสิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick 1972) ได้จัดระดับขั้นของพฤติกรรมในการทดสอบการฟังไว้ 5 ขั้น คือ

ระดับที่ 1 ทักษะด้านกลไก (Mechanical Skills) เป็นการวัดความสามารถในการได้ยินแม้จะไม่ได้เข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้ยิน ในการทดสอบให้นักเรียนแยกเสียงที่ได้ยินว่าเหมือนหรือแตกต่างกัน แยกระดับเสียงสูงต่ำในประโยคและทดสอบความสามารถในการฟังเสียงเห็นหน้ากันคำ

ระดับที่ 2 ความรู้ (Knowledge) เป็นการวัดความสามารถของผู้เรียนที่จะเข้าใจความหมายของคำหรือประโยคที่ได้เรียน

ระดับที่ 3 การถ่ายโอน (Transfer) เป็นการวัดความสามารถของผู้เรียนว่าเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างภาษาและศัพท์ สามารถตอบคำถามได้ว่าถูกหรือผิด สามารถเลือกข้อความหรือคำตอบที่เหมาะสมกับคำถาม และสามารถเข้าใจข้อความที่มีหลาย ๆ ประโยคการทดสอบจะเป็นการทดสอบความเข้าใจศัพท์ และให้นักเรียนฟังข้อความสั้น ๆ แล้วตอบคำถาม

ระดับที่ 4 การสื่อสาร (Communication) เป็นการวัดความสามารถว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจคำสั่งและสามารถอธิบายได้หรือไม่ สามารถเข้าใจความหมายโดยทั่ว ๆ ไปของข้อความที่มีคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย หรือเป็นคำศัพท์ใหม่ สามารถที่จะเติมข้อความที่ไม่เคยได้ยินได้หรือไม่

ระดับที่ 5 การวิเคราะหวิจารณ์ (Criticism) เป็นการวัดความสามารถว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจและบอกได้ว่าภาษาที่ได้ยินอยู่ในระดับใด สามารถเข้าใจความรู้สึก อารมณ์ของผู้พูดซึ่งแทรกอยู่ในท้่าเสียง สามารถประเมินภาษาที่ได้ยินว่าเหมาะสมหรือไม่ในการสื่อความคิด

ชาร์ลส์ แอลเดอสัน (Charles Alderson, 1983) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอนภาษา สรุปได้ว่า การทดสอบและประเมินผลมีจุดประสงค์จะตอบคำถามว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง ครูผู้สอนประสบความสำเร็จในการสอนมากน้อยเพียงใด และสิ่งที่จะต้องทำคือเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ที่วางไว้กับผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งโดยทั่วไปสิ่งสมควรประเมินผล คือ จุดมุ่งหมายของวิชา บทเรียน เนื้อหา กิจกรรมการเรียน และสื่อการสอน

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าการประเมินผลกาฟัง ซึ่งเป็น
 ทัศนคติหนึ่งทางภาษาอาจประเมินได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการทำแบบทดสอบของ
 นักเรียน ผู้ประเมินจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความชัดเจน ความถูกต้อง เพื่อให้การประเมินผล
 มีประสิทธิภาพที่สุด และการประเมินผลจากการทดสอบฟังยังสามารถแบ่งพฤติกรรมการฟังออก
 เป็น 2 ระดับ คือ ระดับความรู้ความจำ และระดับความเข้าใจ ระดับความรู้ความจำ เป็นระดับ
 ที่ผู้ฟังสามารถแยกแยะได้ว่าเสียงนั้นแตกต่างจากเสียงอื่นที่ได้ยินอย่างไร ซึ่งเป็นความสามารถด้าน
 การฟังในระดับต้นหรือระดับพื้นฐาน ส่วนความสามารถในการฟังระดับสูง คือ ระดับความเข้าใจ
 ผู้เรียนจะต้องรับรู้การสื่อความหมายของภาษาที่ฟังได้ซึ่งเป็นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตจริง

7. ความสนใจในการฟังของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การศึกษาความเข้าใจในการฟังของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ครูควรคำนึงถึงเพราะ
 การฟังด้วยความเข้าใจเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการฟัง ซึ่งมีการพัฒนา
 ทางกาฟังเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก ถึงผู้ใหญ่ จากการฟังเสียงต่าง ๆ จนถึงขั้นเรื่องราวและสนใจเรียนรู้อ
 สิ่งต่าง ๆ ได้เมื่ออายุและวุฒิภาวะสูงขึ้น ดังที่ผลการวิจัยของแคฟเฟรย์ (Caffrey ย่างใน คดีธร
 ชันดิธรางกูร 2520) พบว่าความสามารถในการฟังของเด็กที่มีอายุมากจะฟังได้ดีกว่าเด็ก
 ที่อายุน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของคอลล์ (Call, 1975) และคดีธร ชันดิธรางกูร
 (2520) ที่พบว่านักเรียนสามารถฟังได้ดีขึ้นเมื่อระดับวุฒิภาวะสูงขึ้น นอกจากนี้งานวิจัยของ
 เอ็ดวินา พอร์ซิช คอนดอน (Edwyna Forcyth Condon, 1965) พบว่านักเรียนที่มี
 ความสามารถทางการฟัง จะมีคะแนนเฉลี่ยทางการฟังสูงขึ้นเมื่อมีการเรียนในชั้นที่สูงขึ้น

ความเข้าใจในการฟังของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจึงเป็นสิ่งจำเป็น
 ที่ครูควรคำนึง เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทั้งด้านร่างกายจิตใจ

ระดับนี้เน้นสมาธิในการฟัง และจดจำสิ่งที่สำคัญ โดยเริ่มจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม และเนื้อหาของสิ่งที่ฟังควรเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ กีฬา สันทนาการ วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมประเพณี ซึ่งสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และคณะ (2524) ที่ได้เสนอในรายงานการวิจัยไว้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการฟังประสงค์ในการฟังโดยตรง มีลักษณะดังนี้

1. มีความพร้อมในการฟัง คือฝึกฝนตนให้เป็นนักฟังที่ดีได้ ต้องมีความอดทน และมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อให้การฟังนั้นมีคุณภาพ
2. ความสนใจในการฟัง คือ สนใจติดตามเพื่อหาข้อมูลมาประกอบหัวข้อที่ฟังให้มากที่สุด และจะไม่ยอมพลาดรายการที่สนใจฟัง
3. วิธีฟังให้จำได้ คือเตรียมอุปกรณ์ในการจดบันทึก ซึ่งเป็นการช่วยให้เข้าใจความหมายหรือแนวคิดของผู้พูดได้อย่างดี

ดังนั้น การให้ความสนใจในการฟังของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นสิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนควรเข้าใจ และศึกษาสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และควรให้การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความสนใจในการฟังมากที่สุด

งานวิจัย

1. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการฟังภาษาไทยมีดังนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาความสามารถในการฟังภาษาไทย
2. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาความสามารถในการฟังภาษาไทยซึ่งโดย

การสร้างแบบฝึกและการใช้กลวิธีการสอน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาความสามารถในการฟังภาษาไทยกับองค์ประกอบ

อื่น ๆ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาความสามารถในการฟังภาษาไทย

ละอ อ เพชรรัตน์ (2530) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลของการฝึกทักษะการฟังของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีปีที่ 1 วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา กลุ่มประชากรเป็นนักศึกษาจำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 40 คน กลุ่มทดลองใช้แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 แบบฝึก โดยกลุ่มควบคุมไม่มีการฝึกทักษะการฟัง เมื่อการฝึกทักษะการฟังในกลุ่มทดลอง จึงทำการทดสอบความสามารถในการฟังของทั้งสองกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีความสามารถในการฟังสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศรีสมัย ศิริศิลป์ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าช้างวิทยาคาร จังหวัดสิงห์บุรี โดยการฟังจากแถบบันทึกเสียงกับการอ่านของครู ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะการฟังใช้กับประชากรกลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำนวน 80 คน แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน กลุ่มทดลองเรียนโดยการฟังจากแถบบันทึกเสียง กลุ่มควบคุมเรียนโดยการฟังจากการอ่านของครู ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์การฟังของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยฟังจากแถบบันทึกเสียง กับนักเรียนกลุ่มที่ฟังจากการอ่านของครู ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่การใช้แถบบันทึกเสียงประกอบการสอน จะเป็นสื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจมากขึ้น

2. งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถในการฟังภาษาไทยที่ดำเนินการสร้างแบบฝึกและการใช้กลวิธีการสอน

มะลิ มกรามณี (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษาวัดบึงทองหลาง จำนวน 39 คน ทดสอบทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน แล้วฝึกการฟังด้วยแบบฝึกทั้ง 10 ชุด หลังจากนั้นใช้แบบทดสอบชุดเดิมทดสอบทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณอีกครั้ง ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการฟังที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 63.96 / 68.97 และความก้าวหน้า

ของทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการเรียนทักษะการฟังโดยใช้แบบฝึกหัดทำให้ทักษะการฟังของนักเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

พจนิย์ วิริยสุนทรภาพร (2530) ได้ทำการวิจัยศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการฟังและพัฒนาการทางการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดการฟังจากแถบบันทึกเสียง และการอ่านของครู กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 27 คน และกลุ่มควบคุม 27 คน ก่อนการทดลองได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ แล้วดำเนินการทดลอง โดยกลุ่มทดลองให้ฟังแบบฝึกจากแถบบันทึกเสียง และกลุ่มควบคุมให้ฟังแบบฝึกจากการอ่านของครูโดยใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 50 นาที ทั้งสองกลุ่มใช้แบบฝึกที่มีเนื้อหาเหมือนกัน แต่วิธีการต่างกัน หลังจากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบ ผลการทดลองปรากฏว่า ความเข้าใจในการฟังของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีพัฒนาการทางการฟังเพิ่มขึ้นภายหลังการทดลอง

สุภาวดี นัมฉนิสรณ์ (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลของการฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่พระพาติมา ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะการฟัง และทำการทดลองโดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน ก่อนการทดลองให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบ แล้วจึงดำเนินการทดลองกลุ่มทดลองสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มควบคุมไม่มีการสอน ภายหลังจากทดลองสอนแล้ว ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบ นำคะแนนการสอบก่อนและหลังการทดลองมาเปรียบเทียบกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีความก้าวหน้าด้านการฟังภาษาไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไตรเทพ ตรีโก้ (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความเข้าใจในการฟังภาษาไทย และความสนใจในวิธีสอนฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการฟังแบบฝึกหัดการฟังจากแถบบันทึกเสียงและจากการอ่านของครู กลุ่มประชากรเป็นนักเรียน จำนวน 80 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 40 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนฟังโดยใช้แบบฝึกจากแถบบันทึกเสียง กลุ่มควบคุมให้ฟังแบบฝึกจากการอ่านของ

ครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มีความเข้าใจในการฟังไม่แตกต่างกัน แต่มีความสนใจในวิธีสอนฟังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมัยพรรณ เกษมราษฎร์ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่พูดภาษาถิ่นเหนือกับนักเรียนที่พูดภาษากลางในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างประชากรมีจำนวนกลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบบุคลิกวิทยา แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลในการฟังอย่างมีวิจารณญาณ แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณและแผนการสอน ผู้วิจัยทำการทดลองสอนทั้งสองกลุ่ม โดยใช้แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์การฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่พูดภาษาถิ่นเหนือ กับนักเรียนที่พูดภาษากลางไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมพงษ์ จุลรัตน์ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การใช้แถบบันทึกเสียงพัฒนาทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ ในห้องปฏิบัติการทางภาษากับในห้องเรียนธรรมดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนจำนวน 100 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 50 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มทดลองโดยการฟังที่ใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณในห้องปฏิบัติการทางภาษา และสอนกลุ่มควบคุมโดยการฟังที่ใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณในห้องเรียนธรรมดา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การฟังของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษากับกลุ่มควบคุมที่เรียนในห้องเรียนธรรมดา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ศิริกุล ปิยานุกูล (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนจำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน กลุ่มควบคุม 40 คน ทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบก่อนการทดลอง แล้วจึงดำเนินการทดลองโดยให้กลุ่มทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ใช้แบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีการพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองมีการพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถในการฟังภาษาไทยกับองค์ประกอบอื่น ๆ

กาญจนภรณ์ มุขตารา (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือของประเทศไทยพัฒนาทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเขตอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน ทั้ง 2 กลุ่มทำแบบทดสอบก่อนการทดลอง แล้วจึงดำเนินการทดลอง โดยการใช้นิทานพื้นบ้านฝึกทักษะการฟังให้นักเรียนทั้งสองกลุ่ม แล้วให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความสามารถในการฟังสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เปรียบเทียบความก้าวหน้าในการฟังของนักเรียนหญิงและนักเรียนชายพบว่า ไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการฟังในต่างประเทศ มีดังนี้

1. งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการฟัง
2. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการฟังเพื่อการสื่อสาร
3. งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฟังกับ

องค์ประกอบอื่น

1. งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถในการฟัง

เอิร์ล จวง-เอล คู (Earl Juang-Ell Ku, 1982) ได้ศึกษาถึงตัวแปรแทรกซ้อนในการทดสอบความเข้าใจในการฟังภาษาต่างประเทศ โดยผู้วิจัยมีความเห็นว่าความสามารถในการอ่านเป็นตัวแปรแทรกซ้อนในการวัดความเข้าใจการฟังภาษาต่างประเทศเพราะข้อทดสอบการฟังชนิดเลือกตอบ เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านทำคะแนน

การฟังได้ดี เนื่องจากมองเห็นความแตกต่างของตัวเลือกโดยอาศัยความรู้เรื่องโครงสร้าง คำศัพท์ และความหมาย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสร้างแบบสอบถามการฟังชนิดถูก-ผิด ที่ดัดแปลงมาจากแบบสอบชนิดเลือกตอบของ TOEFL แล้วนำแบบสอบฉบับนี้กับแบบสอบชนิดเลือกตอบของ TOEFL ฉบับที่ไม่ได้ดัดแปลงมาทำการทดสอบนักศึกษาชาวจีน จำนวน 150 คน ณ มหาวิทยาลัยอีสลีนอยส์ ผลการวิจัยพบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการอ่าน และความเข้าใจการฟังจากแบบทดสอบชนิดเลือกตอบมีค่าเท่ากับค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและความเข้าใจการฟังจากแบบทดสอบชนิด

เฮเลน จีน เดวิส - ไรซ์ (Helen Jeanne, Davis - Rice, 1983)

ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับวิทยาลัยที่ได้รับการแบ่งออกเป็นกลุ่มอ่านเก่ง ปานกลาง อ่อน มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงความเข้าใจ และคำตอบที่แสดงการฟังอย่างมีวิจารณญาณ และยังศึกษาถึงความเข้าใจในการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาด้วย ประชากรเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยฮอฟสตรีา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามความสามารถ นักศึกษาทุกคนได้ฟังการบรรยายจากวิทยุเทปหรือวีดิทัศน์ และคำตอบของนักศึกษาจะถูกบันทึกเทป เมื่อถอดเทป จัดคำพูดเข้ากลุ่มที่แสดงให้เห็นการฟังอย่างมีวิจารณญาณ ให้ความสำคัญและคำร้อยละ มาคำนวณหาความเข้าใจและคำตอบตามประเภทของการฟังอย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์ ความแปรปรวน เพื่อดูความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของคำตอบของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ผลการวิจัย พบว่าประชากรฟังอย่างมีวิจารณญาณน้อยกว่า 25 % ของเวลาเมื่อกำลังตอบคำถามเป็นกลุ่ม มีความแปรปรวนระหว่างกลุ่มในชนิดของคำตอบอย่างมีวิจารณญาณ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างคำตอบการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม และไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างจำนวนของคำตอบอย่างมีวิจารณญาณภายใต้เงื่อนไขการฟังจากวิทยุเทปหรือวีดิทัศน์

จูดี อาร์ลีน เวอร์นิค (Judy Arlene Vernick, 1985) ได้ทำการศึกษา ผลกระทบของการเพิ่มจำนวนคำต่อความเข้าใจการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับสูงที่เรียน ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง จำนวน 34 คน ที่ได้จากการสุ่มและการทดสอบก่อนการเรียน ก่อนการทดสอบความสามารถทางการฟังภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ในการศึกษากลุ่มทดลองฝึกการฟังโดยใช้อัตราความเร็วและจำนวนคำดังนี้ 145 150 155 160 165 170 และ 175 คำต่อนาที ส่วนกลุ่มควบคุมฝึกการฟังด้วยอัตราความเร็วปกติ คือ 124 ถึง 145 คำต่อนาที ทั้งสองกลุ่มใช้เวลาฝึก 4 วันต่ออาทิตย์ แล้วทำแบบฝึกหัดครั้งหนึ่ง โดยใช้เวลาฝึกทั้งหมด 1 เดือน กว่า ๆ หลังจากนั้นทำการทดสอบหลังการเรียน ผลปรากฏว่าทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าการฝึกความเข้าใจการฟังภาษาอังกฤษโดยการเพิ่มจำนวนคำขึ้นจากอัตราปกติ ไม่มีผลกระทบต่อความเข้าใจการฟังภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองของผู้เรียนระดับสูง และกลุ่มทดลองมีคะแนนความเข้าใจการฟังภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มควบคุม

2. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการฟังเพื่อการสื่อสาร

เฮนกี เอสโคโล ยูเน (Henke Escollo Yoonne, 1980) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการได้รับการฝึกด้านสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟัง - พูด ของนักเรียนที่เรียนภาษาเยอรมันในระดับมัธยม รัฐแมริแลนด์ ผู้วิจัยเปรียบเทียบนักเรียน 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุมเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 31 คน และเรียน การฟัง และพูด โดยไม่ได้รับการฝึกในเรื่องสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ได้รับการฝึกด้านเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ได้รับการฝึกด้านสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งฟัง และพูดทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้ครู ตำราเรียน และหลักสูตรเหมือนกันทุกประการ เวลาที่ใช้ในการฝึกฟัง และพูดเท่ากัน ปรากฏว่า คะแนนของการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่กลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่า แสดงว่าการฝึกฝนสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมีส่วนทำให้พัฒนาการด้านการฟัง และพูดของนักเรียนดีขึ้น

แวนดา อายลีน เดอ เบอ เอ (Wanda Aileen De Bo er, 1983) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การฟัง การสื่อสารระหว่างบุคคล โดยการศึกษาจากงานวิจัยหนังสือเกี่ยวกับการฟัง จิตวิทยา การสื่อสารและหนังสือเกี่ยวกับธุรกิจ ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการฟัง

แต่ละคนสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ งานวิจัยที่ศึกษายืนยันว่า ความตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาการฟังให้มีประสิทธิภาพ กำลังเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนในวงการธุรกิจโรงเรียน และในวงสังคม ในขณะที่ทักษะการอ่าน การเขียน การพูด ได้รับการเอาใจใส่เพิ่มขึ้นเรียน แต่ทักษะการฟังเพื่อติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคลถูกทอดทิ้ง ในวงการศึกษามีการฝึกการฟังเพื่อสื่อสารระหว่างบุคคลเพียงเล็กน้อยเท่านั้น งานวิจัยนี้ยังได้เสนอความคิดเห็นของนักศึกษาที่จะช่วยกระตุ้นความสนใจในการฟังเอาไว้ จากงานวิจัยนี้สรุปได้ว่าควรมีงานวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจในการฟังเพิ่มขึ้น โดยเน้นไปที่การเพิ่มความสามารถในการฟังของแต่ละบุคคล การฟังเพื่อสื่อสารระหว่างบุคคลต้องการความจริงใจ ความเคารพ และไว้ใจซึ่งกันและกันมากที่สุด

3. งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฟังกับองค์ประกอบอื่น

วัน บราฮิม วันชิก (Wan Brahim Wanchik, 1986) ได้วิจัย

เกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้แถบบันทึกภาพเป็นเครื่องมือในการเพิ่มความเข้าใจในการฟัง ภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยมาเลเซียแห่งชาติที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ ทดสอบความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยมาเลเซีย โดยใช้แถบบันทึกภาพเป็นสื่อการสอน และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแบ่งกลุ่มและการใช้แถบบันทึกภาพเป็นสื่อการสอนว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยมาเลเซียที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ประชากรได้จากการสุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยมาเลเซียทั้ง 3 ระดับคือ ระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง มีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบ 10 ชุดแต่ละชุดมี 10 ข้อ รวมเป็น 100 ข้อ แล้วทดสอบคะแนนเฉลี่ยของทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01

คาโรล ซู คริสตี (Carol Sue Christy, 1987) ได้ทำการวิจัย

เรื่อง ผลของดนตรีที่ใช้ประกอบการอ่านที่มีต่อความเข้าใจในการฟังของนักเรียนเกรด 2 มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาว่า นักเรียนจะสามารถทำให้ความเข้าใจในการฟังของนักเรียนเพิ่มขึ้น

ด้วยการอ่านเรื่องให้นักเรียนฟังโดยมีดนตรีประกอบเรื่องราว ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนเกรด 2 จากโรงเรียนนานาชาติหลายโรงเรียนในยุโรปตะวันตกเฉียงเหนือ โดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองจะได้ฟังเรื่องที่มีดนตรีประกอบเรื่องราว กลุ่มควบคุมจะได้ฟังเรื่องที่ไม่มีดนตรีประกอบ และทั้ง 21 กลุ่มมีการทดสอบเฉพาะหลังการทดสอบ (Post-Test) เท่านั้น ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการฟังดนตรีประกอบเรื่อง มีความเข้าใจในการฟังไม่แตกต่างจากนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฟังอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นไปได้ที่ดนตรีสามารถเพิ่มความเข้าใจในการฟังของนักเรียนได้ โดยอายุของนักเรียนจะเป็นตัวแปรที่สำคัญ

เฟรย์ เฮอริเชล (Frey, Herschel, 1988) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจในการฟัง และผลกระทบของการสอนโดยวิธีธรรมชาติกับนักศึกษาสเปน โดยผู้วิจัยต้องทำการทดสอบพัฒนาการทักษะความเข้าใจเกี่ยวกับการฟังของนักศึกษาที่ได้รับการสอนภาษาสเปนเป็นปีแรกและสำรวจความวิตกกังวลใจที่เกี่ยวกับการเรียนภาษาในชั้นซึ่งบทวิจัยนี้รวบรวมรายละเอียดรวมทั้งกฎทางไวยากรณ์ เพื่อใช้ในเทคนิคการสอนทักษะในชั้น แล้วทดลองใช้วิธีสอน 2 วิธี คือวิธีธรรมชาติ (Natural Approach) และวิธีฝึกทักษะทั้ง 4 (Four-Skills) ซึ่งเน้นการฟังเป็นหลัก จากนั้นให้นักศึกษาทำข้อทดสอบชุดที่ 1 ที่ตอบด้วยปากเปล่า โดยคำถามเป็นภาษาสเปน แต่เวลาตอบให้ตอบเป็นภาษาอังกฤษ ทำข้อทดสอบชุดที่ 2 ชุด "Discrete-item test" ผลการวิจัยพบว่าข้อมูลจากการทดสอบทำให้เห็นข้อบกพร่องของนักศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจในการฟังและผลจากการสอนโดยวิธีธรรมชาติ (Natural Approach) ทำให้นักศึกษาเกิดทักษะการฟังเพิ่มขึ้น

จากงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าทักษะการฟังเป็นทักษะสำคัญและจำเป็นแก่นักเรียนที่ต้องมีประสิทธิภาพในการสื่อสารมากที่สุด โดยเฉพาะการฟังในระดับสูงที่จะต้องอาศัยความเข้าใจอาศัยความคิดเพื่อนำไปสู่การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ